

تأثیر زمان و مکان در قوانین

« ۴ »

در برخی از کشورهای سردسیر برای جلوگیری از سرمای شدید، اهالی مجبور هستند که دیوار خانه های خود را خارج از حد معمول بالا ببرند یا کمی زمین در کشوری ایجاب میکند که مردم بنا های چند طبقه بسازند و بیم آن می رود که دیوارها یا بناهای مذکور بعلت ارتفاع فوق العاده خراب شود و باعث وقوع حوادث و جرایمی گردد، لهذا دولت ناچار است که قوانینی برای حفظ انتظام جامعه و مصونیت مردم از خطرهای احتمالی وضع نماید، روشن است در کشورهای گرمسیر که خانه در واقع سایبان بزرگی بیش نیست نیازی باینگونه مقررات نخواهد بود، یا مثلاً در کشورهای گرمسیر وجود مردابها و باتلاق ها مخالف بهداشت عمومی است و قانون گزار ناگزیر است که برای حفظ بهداشت اقداماتی کند و مقرراتی وضع نماید در صورتیکه در کشورهایی که مواجه با چنین اشکالاتی نیستند وضع مقررات موردی پیدا نمیکند.

در جزیره « سسیل » بعضی از نواحی ایتالیا و همچنین در قسمتی از کشورهای آسیا گاهی بادهای تند و طوفانهای سوزانی پیدا میشود که آنها « سسی ولو » مینامند، این باد بقدری سوزان و خطرناک است که بنا بگفته بعضی از جهان گردان استنشاق آن باعث مرگ میگردد، بنابراین اگر در چنین کشورهایی، جنگل، یا نیزار یا دیوارهای بلندی برای محافظت منازل وجود داشته باشد، مسلماً از بین بردن و تخریب و قطع آنها بایستی موجب مجازات شدید گردد و مرتکب باید مورد مؤاخذة و کیفر قرار گیرد. بدیهی است کشوری که در معرض چنین خطر و ضرری نیست احتیاجی بقانون نخواهد داشت یا مثلاً مسدود کردن یا خراب نمودن چاه آب در بیابان سوزان عربستان که برای آب نمیتوان قیمتی تعیین کرد، بمنزله اقدام بقتل هزاران نفر از تشنگی و باعث قطع ارتباط نواحی از یکدیگر و تعطیل وسایل حمل و نقل خواهد بود، همچنین انهدام خانه های کوچکی که جهان گردان برای آسایش خود در بیابان سیبری ساخته و پناهگاه خود قرار داده اند، بایستی جرم بزرگی محسوب شود و لازم است برای جلوگیری از این عمل منع قانونی بوجود آید که البته در همه کشورها قابل انطباق و پیروی نخواهد بود بنابراین قانون گزاران در وضع قوانین باید بمقتضای کشور خود توجه داشته و بارعایت همه جوانب و اوضاع و احوال اقدام نمایند.

۶ - جرایم شخصی یا جرایم علیه نفس مشروبات الکلی در مناطق شمالی کره زمین ممکن است مردم را سفیه کند لیکن در مناطق جنوبی اهالی را بجنون و دیوانگی

تأثیر زمان و مکان در قوانین

میکشاند، بنابراین در قسمت اول کافی است که مرتکب شرب را در صورت مستی مجازات نمایند، لیکن در قسمت دوم بایستی میگساری اصولاً ممنوع و حرام شود و مرتکب بشدیدترین وضعی مجازات شود، زیرا تجویز و اباحه آن مرادف و مساوی با انتحار و خودکشی میباشد دیانت اسلام استعمال مشروبات الکلی را بطور کلی حرام و ممنوع نمود و این یکی از محسنات و مزایای آن دین است.

۷- جرائم علیه حیثیت - مفهوم این جرم در همه کشورها یکسان نیست و باعتبار اخلاق و آداب و رسوم و عقاید هرکشوری مختلف و متفاوت است. مثلاً «گزنفون» (۱) درضمن شرح آداب و رسوم یونانیان میگوید:

« معاشقه و معاشرت با زنان نزد آنان معمول بوده و منعی نداشته است. » لیکن در انگلستان مانند هندوستان اختلاط و معاشرت زنان و مردان از جرائم بزرگ محسوب و مجازات آن اعدام بوده است و هیچ جرمی بقدر این جرم مورد توجه افکار عمومی نبوده است بطوریکه مجرد اتهام کافی بوده که متهم را در جامعه ننگین و از خانواده اش طرد نماید. یا مثلاً برای یک کشاورز انگلیسی عیب نیست که باو گفته شود چرا در یک قطعه زمین چند نوع محصول یا گیاه کشت نموده ای؟ و برای او این سؤال هیچگونه عیب و عاری ایجاد نخواهد کرد در صورتیکه همین سؤال در نظر عبرانی ها از بزرگترین توهین بشمار می آید، همچنین اگر بیک نفر اسپانیائی که با خرید و فروش حیوانات تجارت میکند، مثلاً قاطر فروش خطاب کنند بهیچوجه متغیر نخواهد شد در صورتیکه چنین خطایی برای یک نفر یهودی مخالف حیثیت و شئون تلقی میگردد.

۸- جرائم علیه شخصیت - این نوع جرم نیز برحسب اخلاق و عادات و عقاید ملل مختلف و متفاوت است. ممکن است عملی، یا استعمال جمله ای در کشوری مخالف عفت و شخصیت تلقی شود و در کشور دیگر بعکس عادی، بلکه مستحسن شمرده گردد. مثلاً در بعضی از کشورها زنان قسمتی از بدن خود را با کمال دقت می پوشانند و در کشور دیگر عکس آن عمل می کنند چنانکه در ممالک شرقی زنان قسمتی از بدن خود را در میان چادر مخفی و مستور میکنند و در اسپارت دختران جوان با لباس حریر و بدن نما درکوی و برزن با مردان معاشرت می نمایند.

در انگلستان لباس زنان با تغییر اوضاع و احوال و مقتضیات زمان تغییر کرده و در هر دوره لباس مخصوص داشته اند. بطوریکه جهان گردان نقل میکنند، در میان قبایل و اقوام آداب و رسومی وجود دارد که غالباً مخالف یکدیگر و در برخی از موارد بسیار شگفت انگیز میباشد.

(۱) گزنفون یکی از معروفترین مورخان یونان، همدرس افلاطون و شاگرد سقراط بوده است در سال ۴۰۱ پیش از میلاد خدمت کوروش صغیر را پذیرفت و بیاری او با اردشیر جنگید، پس از شکست و کشته شدن کوروش با ده هزار تن بقیه یونانی به میهن خود بازگشت و تفصیل این واقعه را در کتابی بنام « بازگشت ده هزار نفر » نگاشته که یکی از منابع مهم تاریخ قدیم ایران است. مترجم

جهان گرد مشهور «انکیئس» می نویسد که در «گینه» بین بعضی از قبایل سیاه پوست مرسوم است هنگامی که پادشاه آنها میخواهد بیاشامد دو نفر از مستخدمین وی پرده ای در برابر او نگهمیدارند تا از نظر مردم مخفی و مستور باشد لیکن متأسفانه شراب خوردن با نزاکت و وقار جمع نمی شود و پس از اینکه پادشاه مست و بیخود شد مستخدمین وی هم وظیفه خود را ترک میکنند .

در کتاب «باربیراک علی» (۱) پونفرد (۲) اسامی بسیاری از جهان گردان قدیم برده شده که از قبایل افریقا عادات و رسوم عجیبی نقل کرده از جمله نوشته اند که مردم «سنگال» صورت خود را هم مانند همه اعضاء بدن می پوشانند و جز هنگام غذا خوردن چهره آنها دیده نمی شود ، بدیهی است که اینگونه آداب و رسوم در اثر موهومات و عقاید خرافی پیدا شده است ، لیکن مردم «مالزی» بعکس هنگام غذا خوردن حتی صورت های خود را هم می پوشانند و غذای خویش را در زیر نقاب حجاب می خورند که مبدا اشیاء جادو شده در آن بیفتد و آنها را دیوانه نماید .

۹- جرایم علیه تملک و مالکیت - اختلاف در مفهوم و مصداق این جرم با اندازه ای است که می توان برابر با تعداد کلماتی دانست که برای بیان چگونگی تملک استعمال شده است و اگر بخواهیم وارد این بحث شویم ناچار خواهیم شد که از کلیه وسایل و طرق تملک و انواع مالکیت و فروعات آنها گفتگو نمائیم و سخن بدرازا خواهد کشید و چون این بحث مربوط و مخصوص بحقوق مدنی است از تفصیل آن صرف نظر نموده و بهمین اندازه اکتفا میکنیم که فقط دو نظر مختلف را در مورد شروع بودن یا عدم شروع بودن ربح با در نظر گرفتن زیادی یا کمی پول مورد مقایسه قرار میدهیم و میگوئیم که در انگلستان ربح صدی شش ربا و غیر مشروع محسوب می شود ، لیکن در هندوستان ربح صدی دوازده هم مشروع و حلال میباشد .

۱۰- غصب - تعریف و مفهوم و مصداق این جرم هم در حکومت های مختلف با در نظر گرفتن طبیعت حکومت ها بکلی متفاوت و متغیر است ، مثلاً حفظ منافع افراد و حمایت مال و جان آنها در کشورهای شکست خورده ، و مغلوب یا در حکومت دیکتاتوری بایستی بیش از حکومت های دمکرات و آزاد مورد توجه قرار گیرد ، چنانکه خشونت و تساوت حکومت جمهوری فاتح نسبت بکشورهای مغلوب بیشتر از حکومت های استبدادی سلطنتی است ، زیرا در حکومت سلطنتی هر چند که ممکن است پادشاه عادل و صالح نباشد ، لیکن نفع شخصی او ایجاب میکند که از خودسری ها و متمگری های اعمال خود جلوگیری نماید در صورتیکه در حکومت جمهوری مثل اینکه یک توافق ضمنی و تبانی قبلی بین سران حکومت نسبت به تجاوز بحقوق افراد و غارتگری اموال مردم بعمل آمده ، چنانکه همین وضع را در مجلس سنای روم مشاهده کرده ایم .

(۱) این اسم بهمین املا در متن کتاب نوشته شده و اطلاعات بیشتری نتوانستیم از آن بدست بیاوریم . مترجم .

(۲) پونفرد ، فیلسوف و مورخ آلمانی در سال ۱۶۳۳ متولد و در سال ۱۶۹۴ وفات یافته ، تألیفات مهم وی یکی کتاب حقوق طبیعی و دیگری کتاب حقوق بین الملل عمومی است . مترجم

تأثیر زمان و مکان در قوانین

پیشوایان بعضی از ادیان مانند دیانت هندیان به پیروان خود خساراتی از جهت مالی وارد می‌آوردند که قابل توجه در امر قانون‌گذاری میباشد و هیچ یک از ادیان از این حیث پیایه مذهب کاتولیک نمیرسند، رؤساء این مذاهب مردم را بفقیر دعوت میکنند تا بدان وسیله تمام اموال آنان را به تملک خویش درآورند، در صورتیکه «پروستان» ها بعکس دیناری بعنوان غسل تعمید یا اقرار بگناه و امثال اینها نمی‌پردازند و در نتیجه مسلم است که اینگونه اختلاف عقاید موجب اختلاف قوانین خواهد بود.

۹۱ - جرایم علیه احوال شخصیه - قانون‌گذاری که می‌خواهد قانون ملت بیگانه را برای ملت خود وضع نماید بایستی باین نکته توجه کند که قانون مزبور در صورتی قابل اجرا و مفید خواهد بود که هم وطنان او با افراد آن ملت بیگانه از لحاظ احوال شخصیه و زندگی خانوادگی در شرایط مساوی قرار گرفته باشند و الا قانون مورد نظر قابل اجراء و استفاده نخواهد شد.

مثلاً موضوع ازدواج و شرایط و مقررات زناشویی در ممالک شرق و غرب دارای معنی و مفهوم واحدی نیست.

یکی از عادات هندیان چنانکه در میان ما هم معمول می‌باشد این است که زن پس از فوت شوهر خود آزاد نیست و نمی‌تواند ازدواج نماید، بلکه تحت ولایت و وصایت نزدیکترین ورثه متوفی باقی ماند و وصی مذکور حق همه‌گونه عمل جز حقوق مخصوص زناشویی نسبت بوی داشته و او هم مجبور است مادام الحیات بدون هیچگونه اجرومزدی با کمال درستی و صداقت و عفت زندگی نماید.

با اینکه نفوذ اعراب از اسپانیا برچیده شده و از بین رفته است معذالک هنوز هم تسلط و تفوق مردان بر زنان در آن کشور باقی است چنانکه آداب و رسوم ملی و شرقی روسیه تبدیل باداب و عادات غربی گردیده است.

از مثال‌ها و شواهدی که فوقاً بانها اشاره کردیم قانون‌گزار هر ملتی که میخواهد قانون ملت دیگری را برای ملت خود تدوین و مقرر نماید می‌تواند از آنها استنتاج مطالب مفیدی کند و با در نظر گرفتن اخلاق و آداب و رسوم و عقاید و افکار ملت خود قوانین کشور بیگانه را طوری تدوین کند که موافق و متناسب با احساسات، عواطف، محیط و شرایط زندگی هم‌وطنان خویش باشد و مورد استفاده قرار گیرد.

من می‌خواستم موضوع این بحث را بکلیه جرایم عمومی بکشانم و هریک از آنها را تجزیه و تحلیل نمایم، لیکن چون این موضوع غالباً مربوط بقوانین اساسی و طرز تشکیل حکومت‌ها است و از طرفی هم جرایم سیاسی که علیه استقلال و اساس حکومت میباشد از لحاظ طبیعت و شکل حکومت‌ها، مثلاً جمهوری باشد یا سلطنتی، متفاوت و مختلف است لهذا از بیان آنها خودداری نمودم.